

Република Македонија
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Факултет за ликовни уметности

**ИЗВЕШТАЈ ЗА САМОЕВАЛУАЦИЈА НА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ**

ФАКУЛТЕТ ЗА ЛИКОВНИ УМЕТНОСТИ

ЗА ПЕРИОДОТ 2011/2012–2013/2014 ГОДИНА

Скопје, септември 2015 година

ВОВЕД

Процесот на самоевалуација има за цел да спроведоконтинуирана проверка, оценка и обезбедување квалитетна наставно-образовниот, уметничкиот и истражувачкиот процес на студиите на УКИМ - Факултетот за ликовни уметности во Скопје. Врз основа на анализа и критична проценка на студиските програми, на наставно-научниот и соработнички кадар, на наставно-образовната дејност, на уметничката и научноистражувачката работа, студентите, просторните и материјалните ресурси, логистиката, надворешната соработка и финансирањето, како и примена на SWOT анализа ќе се разоткријат силните и слабите страни на високото образование на ФЛУ, со крајна цел да се предложат мерки за нивно подобрување.

Споредупатството за самоевалуација на УКИМ од април 2013 година, по донесувањето одлука за започнување на процесот на самоевалуационата постапка, на 3.10.2013 година, Наставно-научниот уметнички совет на Факултетот за ликовни уметности, донесе одлука за формирање на Комисија за самоевалуација на ФЛУ, во состав: вон проф. м-р Славица Јанешлиева-Бачварска – претседател, вон. проф. м-р Исмет Рамичевиќ, ред. проф. м-р Антони Мазневски, ред. проф. м-р Зоран Јакимовски и доц. м-р Ангел Миов. Во комисијата беа вклучени и претставници од студентите: Маја Ѓорѓевиќ и Бојан Стојковски.

Комисијата ја спроведе неопходната студентска анкета во текот на летниот семестар, поточно во април и мај, учебната 2013/14 година, со помош на поткомисиите за евалуација на студиските програми.

За изработката на извештајот за самоевалуација на ФЛУ, комисијата за одредени прашања се консултираше со деканот, ред. проф. Благоја Маневски и продеканот, вон. проф. Гоце Наневски, секретарот на ФЛУ г-ѓа Тања Костовска, г-ѓа Веса Стровјанова од Студентската служба.

Опис на единицата

Факултетот за ликовни уметности во Скопје, е основан на 31 март 1980 година, и е јавна високообразовна установа, која врши високообразовна, научноистражувачка, уметничка и применувачка дејност од областа на ликовните уметности, ликовната педагогија, применетите уметности, дизајнот, визуелната култура и другите областикоишто се во врска со основната дејност. Следејќи ги општествените потреби, како и достигнуањата во сферата на уметноста и културата, тој досега помина низ повеќе развојни фази во студиските програми, во кадровскиот и просторниот потенцијал.

Факултетот својата дејност ја извршува во три ралично лоцирани објекти: дел од објектот „Сули ан“ во Старата скопска чаршија, во дел од зградата на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ и во објектот „Ателјеа“ (во општина Карпош). Наставата се одвива во вкупно 23 ателјеа, 4 лаборатории и 1 предавална.

Во 2000 година ФЛУ врши измени и дополнувања на наставниот план и наставните програми и воведува нова структура на модели и стандарди кои обезбедуваат отворена, флексибилна и ефикасна едукација на стручните профили со меѓународна компатибилност и признавање на дипломите.

Во 2002 година постојните студиски програми се дополнуваат и се воведуваат вежби по стручно-уметничките предмети, заради сообразување со стандардите на светските факултети

и академии од областа на ликовните уметности.

Врз основа на новите правила на студирање и воведување на ЕКТС, од академската 2005/06 година е отпочната примената на основите на овој систем во студиите од првиот циклус. Следат измени акредитирани од Министерството за образование и наука во учебната 2009/10 година. Како и новите акредитирани измени од 2012 година.

На ФЛУ студиите од прв циклус се организирани на 4 студиски програми, со траење од 4 години и минимален број на кредити 240: Студиска програма по сликарство, Студиска програма по вајарство, Студиска програма по графика и Студиска програма по ликовна педагогија (со модулите Графички дизајн, Конзервација и реставрација и Сценографија). Студиските програми го обединуваат наставниот кадар според наставните предмети од иста или сродна уметничко-научна област. Припадноста на наставните предмети на одделна студиска програма се утврдува со одлука на наставно-научниот и уметнички совет. Со секоја студиска програма раководи раководител.

Студиите од втор циклус се едногодишни, со 120 кредити и се организирани во 4 области (област сликарство, област вајарство област графика и област конзервација и реставрација), со акредитирани студиски и предметни програми од Министерството за образование и наука во учебната 2009/10 година, како и со измени акредитирани во 2013 година.

Развојни активности

Покрај акредитациите на студиските програми за прв и втор циклус академски студии на Факултетот за ликовни уметности последниве години континуирано се имплементираат зачестените промени на Законот за високото образование, односно се усогласуваат студиските програми од прв и втор циклус со законските решенија. Се работи и на развивање на предлог проектот – Школа за докторски уметнички студии.

Треба да се издвои податокот дека во 2013 година, ФЛУ успеа со помош на УКИМ да ја реализира својата намера за оформување на сопствен професионален галериски простор во својот дел од зградата на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ и со тоа да овозможи услови за голем дел од своите изложбени активности, активностите од областа на меѓународната соработка и сл.

Треба да се нагласи дека сегашната состојба на ФЛУ ја карактеризираат сложени услови и состојби, поради: лошата состојба на просторните капацитети на факултетот, недоволен простор за изведување на наставата заради зголемување на квотите на студентите, раштрканост на факултетот на 3 локации, неадекватно кадровско обновување и згаснување на постоечки работни места, непостоење на финансиска поддршка за имплементација на спецификите на студиите од областа на ликовната и применетата уметност, непостоење на уредба за мерилата и критериумите за финансирање на дејноста на високообразовните институции итн.

Управувачка структура

Стручен орган на ФЛУ е Наставно-научниот и уметнички совет (ННУС), кој го сочинуваат сите избрани наставници и претставници на студентите.

Раководен орган на ФЛУ, кој го претставува и застапува факултетот во земјата и странство е **деканот**, кој се избира од редот на вонредните и редовните професори, за мандат со траење од четири години, со право на уште еден мандат.

На предлог на деканот ННУС избира продекан.

Управен орган на ФЛУ е Деканатската управа чии членови се деканот, продеканот, раководителите на студиските програми и претседателот на Студентскиот парламент на ФЛУ.

Во работата на ННУС и Деканатската управа учествува и секретарот на факултетот.

Надлежноста и начинот на одлучување на ННУС и Деканатската управа, надлежноста и начинот на избор на декан и продекан се утврдени со Законот за високото образование и со Правилникот на ФЛУ.

Кадровска состојба – наставно научен, соработнички кадар и административно – технички персонал

На Факултетот за ликовни уметности, со статус редовен работен однос вработени се вкупно 31 лице и тоа:

-18 професори од редот на најафирмираните ликовни уметници во Република Македонија. Од кои доценти-2, вонредни професори-5, редовни професори-11

-1 асистент

-2 стручни работници

-10 лица, вработени како административно – технички персонал.

Идентификувајќи ги своите реални потреби, ФЛУ континуирано доставува барања до надлежните органи за нови вработувања, како по основ на престанок на работниот однос поради пензионирање, ненадејна смрт и сл., така и поради проширување и развивање на дејноста. Но одобренјата за продолжување и/или отворање на нови работни места не пристигнуваат.

Односот на наставник – соработник е сосема неповолен. Само Студиската програма по вајарство има асистент, другите студиски програми немаат. По еден стручен работник има Студиската програма по вајарство, додека Студиската програма по ликовна педагогија има стручен работник само по предметите по вајање.

Старосната структура на наставниот кадар е неповолна, речиси и да нема наставници/асистенти/стручни работници помлади од 35 години, а најголемиот процент од професорите се постари од 50 години. Нужно е и пожелно е вработување на млад кадар. Исто така забележливо е дека меѓу наставниците доминира машкиот пол, иако во последниве години тој тренд се намалува.

Во услови кога политиката за вработување на млади уметнички, стручни и научни кадри е рестриктивна, ФЛУ се соочува со процес на стареење на ангажираниот наставно-научен кадар.

Загрижуваат и податоците за преоптеретеност на наставниот и соработнички кадар. На сите студиски програми недостасува наставен и помошно наставен кадар и е потребно значајно зголемување и подмладување на истиот.

Покрај редовно вработените лица, на трошок на ФЛУ, односнохонорарно се ангажирани професори од други факултети и професионални кадри од практиката, вкупно 13. Исто така ФЛУ хонорарно континуирано веќе десет години ангажира и неопходен технички кадар, вкупно 4 лица.

Академски кадар од ФЛУ кој изведува настава на други факултети при УКИМ:

2012/13 – 1 на ФДУ, 2 на Машински факултет и 1 на Шумарски факултет

2013/14 – 1 на Техничко металуршки, 1 на ФДУ, 1 на Шумарски и 1 на Машински факултет

Студенти

Во учебните 2011/12 до 2013/14 година, на студиите од прв циклус на Факултетот се запишале вкупно 155 студенти:

2011/12 – 52 студенти,
2012/13 – 52 студенти и
2013/14 – 51 студент.

Од нив изгубиле година, не запишале следен семестар:

2011/12 – 2 студенти,
2012/13 – 1 студент и
2013/14 – 4 студенти.

Број на студенти кои се отпишале од студиите на ФЛУ:

2011/12 – 2 студенти,
2012/13 – 1 студент и
2013/14 – 4 студенти.

Во учебната 2013/14 година вкупниот број на студенти на прв циклус студии е 202 и тоа по студиски програми:

1. Студиска програма **Сликаство**, вкупно 64 студенти
  - 1-ва год. - 16 студенти
  - 2-ра год. - 15 студенти
  - 3-та год. - 18 студенти
  - 4-та год. – 15 студенти

2. Студиска програма **Графика**, вкупно 59 студенти
  - 1-ва год. – 16 студенти
  - 2-ра год. - 13 студенти
  - 3-та год. - 16 студенти
  - 4-та год. - 14 студенти

3. Студиска програма **Вајарство**, вкупно 33 студенти
  - 1-ва год. - 8 студенти
  - 2-ра год. – 10 студенти
  - 3-та год. - 5 студенти
  - 4-та год. - 10 студенти

4. Студиска програма **Ликовна педагогија**, вкупно 46 студенти

1-ва год. - 13 студенти

2-ра год. - 12 студенти

3-та год. - 10 студенти

4-та год. – 11 студенти

Во периодот на учебните 2011/12 до 2013/14 година дипломирале 147 студенти кои со завршување на студиите од прв циклус студии се здобиваат со стручен назив:

- дипломиран сликар, со назначување на соодветниот модул;
- дипломиран вајар, со назначување на соодветниот модул;
- дипломиран графичар, со назначување на соодветниот модул;
- дипломиран ликовен педагог, со назначување на соодветниот модул.

Во периодот на учебните од 2011/12 до 2013/14 година на втор циклус студии на ФЛУ се имаат запишано вкупно 54 студенти, а студиите ги завршиле, односно магистрирале 63 студенти.

	запишани	магистрирани
2011/12	28	27
2012/13	14	16
2013/14	12	20

Во учебната 2011/12 вкупниот број на студенти на втор циклус студии е 28 и тоа: Област Сликаство – 14 студенти, Област Графика – 7 студенти, Област Вајарство – 9 студенти и Област Конзервација и реставрација – 4 студенти. Во учебната 2012/13 се запишале вкупно 14 студенти на втор циклус студии и тоа: Област Сликаство – 5 студенти, Област Графика – 5 студенти, Област Вајарство – 1 и Област Конзервација и реставрација – 3 студенти. Во учебната 2013/14 година се запишале вкупно 12 студенти и тоа: Област Сликаство – 5 студенти, Област Графика – 3 студенти, Област Вајарство – 4 студенти.

Студентите од втор циклус универзитетски студии на ФЛУ кои го одбраниле магистерскиот труд се стекнуваат со научно-уметничкиот степен: магистер по ликовни уметности од соодветна област (област сликарство, област вајарство, област графика и област конзервација и реставрација).

Мобилност на студенти

Мобилноста на студентите е овозможена преку Erasmus, Basileus и Ceepus програмите, со институции со кои ФЛУ има потпишано договор за билатерална соработка (меѓу кои Ecole Supérieure d'Arts & Medias de Caen, Каен, Франција; Академија за ликовни уметности, Загреб, Хрватска; Академија за ликовни уметности, Цетиње, Црна Гора; Уметничкиот институт во Сиена и Мачерати факултетот за ликовни уметности во Италија итн.)

2012/13 – Италија, 1 студент и Белгија, 1 студент

2013/14 – Хрватска, 1 студент и Франција, 2 студенти

Учество на студентите во управувањето

Според Правилникот за внатрешните односи и работењето на ФЛУ, студентите уествуваат во работата на ННУС, а се избираат од страна на Студентскиот парламент (се избираат 4 претставници, од секоја студиска програма по 1 претставник). Претседателот на студентскиот парламент е член на Деканатската управа на факултетот.

МИСИЈА, ВИЗИЈА И СТРАТЕГИЈА

Мисија на ФЛУ

Како високообразна институција од областа на ликовните уметности ФЛУ има мисија да образува високостручни професионални кадри потребни во сите области на современата ликовна уметност, култура, образование и наука и истражувачка дејност во Република Македонија.

Визија на ФЛУ

Добро организирана високообразовна, уметничка и научно-истражувачка институција со висок углед на домашно и меѓународно ниво, наставен и соработнички кадар составен од најреномираните ликовни уметници од соодветните области, материјално-технички и современо опремен, како и просторно обединет факултет, лидер во современото образование и културата од областа на ликовните и визуелните уметности во државата.

Стратегија на ФЛУ

Во остварувањето на визијата Факултетот за ликовни уметности се стреми да обезбеди:

- Квалитетни, функционални и привлечни студиски и предметни програми кои го рефлектираат духот и потребите на современата ликовна култура и образование. Затоа ФЛУ континуирано воведува нови студиски програми и ги ревидира и осовременува постоечките.

- Реномиран, афирмиран и високопрофесионален наставен кадар, кој е во тек со современите трендови во образованието и ликовната/визуелната уметност.

- Уметнички истражувачки проекти со зголемен ангажман на креативниот потенцијал на студентите.

- Изложбени активности во склоп на галериските простории на ФЛУ, во националните изложбени институции во Р. Македонија, како и соработка со сродните институции во државата на меѓународно годишно, биенално и триенално ниво.

- Издавачка дејност.

- Достапност на дата бази на податоци (ЕБСЦО).

- Најбогата библиотека опремена со изданија од областа на ликовната уметност (историја на ликовна уметност и современа уметност), теоријата и естетиката.

- Медиумска присутност.

- Поврзување со меѓународни мрежи и склучување договори за меѓународна соработка.

Студентска анкета

Во текот на месеците април и мај 2014 година, Комисијата за евалуација при Факултетот за ликовни уметности во Скопје, со цел подготовка за третата евалуација, ја подготви и спроведе анкетата (втора по ред од 2010 година) со студенти од сите студиски програми од прв циклус на студии, вкупно 158 испитаници. Анкетата беше спроведена и координирана од страна на Комисијата за евалуација и поткомисиите по студиски програми.

Анкетата се реализираше со 3 вида на прашалници. 1. УКИМ – анкетен прашалник, адекватен за теориските предмети на ФЛУ. 2. УКИМ-ФЛУ – анкетен прашалник - дополнет прашалник од страна на ФЛУ (прашалникот кој беше подготвен од УКИМ заради спецификите

на нашиот факултет мораше да биде прилагоден и малку изменет, адекватен за практичните предмети на ФЛУ) и 3. Дополнителна анкета на ФЛУ заради добивање на неопходните информации во врска со студиската и предметната програма, студентските прашања, општите прашања, информираноста на студентите, мобилноста и сл.

Анкетните ливчиња беа печатени според бројот на студенти и анкетата беше спроведувана по Студиски програми од дел од членовите на поткомисиите за самоевалуација за соодветната студиска програма. Така за Студиска програма по сликарство анкетата ја спроведе асс. м-р Слободанка Стевческа, Студиска програма вајарство асс. м-р Валентина Стевановска и член на комисијата проф. м-р Исмет Рамичевиќ, Студиска програма по графика доц. м-р Ладислав Цветковски, студент на трета година Марко Илиевски и претседателот на комисијата проф. м-р Славица Јанешлиева-Бачварска, а на Студиска програма по ликовна педагогија проф. м-р Јован Шумковски со помош на асс. м-р Слободанка Стевческа.

Со сумирањето на резултатите од анкетата, Комисијата, но и ФЛУ имаат увид во размислувањата на студентите општо за условите на студирање, за квалитетот на наставата, за наставниот кадар, за студиските програми и ред другигоренаведени прашања.

Наставниот и соработничкиот кадар на ФЛУ (редовно и хонорарно вработени) беа оценети со изведување на средна просечна оценка од оцените добиени од страна на анкетираниите студенти (од 5 до 10). Сите наставници се позитивно оценети.

ННУС при разгледувањето на Извештајот за самоевалуација најмногу дискутираше околу анкетата, нејзиното спроведување и сумирање на резултатите. На следниот свој работен состанок Комисијата за самоевалуација увиде дека при изработувањето на овој извештај и сумирањето на резултатите од анкетата се воочуваат одредени недостатоци во формулирањето на прашањата во анкетата, а кои произлегуваат од спецификите на наставата на нашиот факултет. Со искуството кое Комисијата го стекна при реализацијата на оваа анкета, го заклучи следново: 1. Допрецизирање на анкетните ливчиња во соработка со сите студиски програми, 2. Изработка на правилник за спроведување и сумирање на резултати од анкета, 3. Анкетата да се спроведува електронски и тоа секоја учебна година во месеците март или април. Првата ваква електронска анкета да се спроведе во учебната 2015/16 година.

SWOT анализа

Студентската анкета, како и мислењата и ставовите на наставниот, соработничкиот, менаџерскиот и административниот кадар, даваат можност да се направи SWOT-анализа која ги потенцира(S) силните страни на ФЛУ,(W) слабите страни на ФЛУ, потоа (O) можностите и (T) опасностите со кои се соочува ФЛУ во однос на поединечни прашања кои можат да бидат прикажани на следниов начин:

S	<ul style="list-style-type: none"> -Позитивна свест кај поголемиот дел од единиците за потребата од прилагодување именување. -Висококвалитетени стручен наставен кадар со исклучителен уметнички/научно - истражувачки и логистички капацитет. -Интерактивноста, интердисциплинарноста на наставните процеси на ФЛУ, како и комуникацијата наставник – студент и индивидуалниот пристап, максимално ја поттикнуваат креативноста на студентите (видливо во анкета 2, кај индивидуалното оценување на наставниот кадар, а исто така и во 3-от анкетен лист – прашања бр. 1, 2, 6). -Стручно-уметничката ликовна продукција на наставничкиот научно-уметнички и соработнички кадар, како што се самостојните и групните изложби на национално и меѓународно ниво, учеството на ликовните манифестации и фестивали, проектите со највисоко национално значење, меѓународните конференции, симпозиуми, јавни дебати, стручни жири-комисии, објавувањето на оригинални ликовни дела и стручни текстови во домашни и странски публикации и сл., даваат увид во богатата творечка дејност на наставниот и соработнички кадар (Меѓународното ликовно биенале во Венеција, Меѓународното ликовно биенале во Сао Паоло, Меѓународното ликовно биенале во Истанбул, Меѓународното ликовно биенале во Каиро, учеството по покана од куратор или пак одбрано дело од жири на групни изложби во Европа, САД и Азија, како и големата застапеност во енциклопедиските изданија, како: Британика, МИ-АН-ова енциклопедија, Македонска енциклопедија – МАНУ, итн. што претставуваат референтни документи за историската улога на посочените ументници во оформувањето на ликовното творештво во Република Македонија. - Основање на „Галерија ФЛУ“, сопствен галериски простор и професионален изложбен простор. -ФЛУ остварува значително забележителна континуирана изложбена дејност (активен учесник на студентската меѓународна манифестација „Трансформ“, организатор на Интернационалното студентско арт биенале – СИАБ, годишните изложби на ФЛУ – грандиозен ликовен настан од огромно значење за студентите и за посетителите кој има нагласено дидактичка улога во целокупното општество, едуцирајќи ја македонската јавност за активностите на ФЛУ и за најновите постмодерни ликовни практики, традиционата изложба на студентска графика „Драгутин Аврамовски Гуте“, изложбите на наградените студенти, тематските изложби, изложбите кои произлегуваат од уметничко-истражувачките проекти („Визуелно размислување“, „Креативно гледање низ просторот“, „Уметничка книга“ итн.), изложбите кои се резултат на меѓународната соработка на ФЛУ итн. - Континуирана соработка со најзначајните институции на полето на ликовните уметности во Република Македонија (Министерство за култура, Музеј на современата уметност, Националната галерија, Музеј на град Скопје, Музеј на Македонија, Завод за заштита на културно-историските споменици итн.) - Реализација на уметничко/научно-истражувачки проекти со активно учество на студентите, при што стекнуваат практична примена на вештините. - Поседување капацитет за реализација на атрактивна изложбена и истражувачка дејност.
---	--

W	<ul style="list-style-type: none"> -Отсуствонасоодветнимеханизмазаповратнаинформацијаовоостварувањетонамисијата. - Немоžност за реализација на нови студиски програми на прв и втор циклус студии поради недостиг од ателјеа, лаборатории и стручна опрема. - Застарени машини и алатки и финансиска неможност за нивно постојано обновување и одржување. - Недостаток на алатки и машини за работа во ателјеата. - Постојани и несоодветни промени на Законот за високо образование. - Неповолен сооднос на наставен и соработнички кадар. - Недостиг на наставен, соработнички и стручно работнички кадар. - Голем број на хонорарни наставници. - Загрозување на статусот на соработничкиот кадар со новите законски одредби. - Недостиг на административен и технички кадар. - Студентска служба составена од еден вработен. - Поделеност на библиотеката на две локации, несоодветни просторни капацитети за истата и недостаток на дигитализација и достапност на дата бази на податоци. - Нередовно обновување на библиотечниот фонд. - Недостаток на финансиски средства за покривање на трошоците на дејноста. -Финансиска зависност на единицата за остварување на поставените цели и пасивен однос во учеството при одобрување на финансиски средства од буџетот на РМ. -Преоптовареност на вработените наставници со голем фонд часови и голем број на студенти, со оглед на специфичната и во голем дел индивидуална настава создава потешкотии при реализација, а исто така не остава доволно простор за поголема уметничка и научно-истражувачка дејност. - Несоодветна финансиска мотивација на наставниот, соработничкиот и другиот кадар на ФЛУ. - Постојано зголемување на бројот на студентите што резултира со проблеми со просторните капацитети, недоволни и за актуелниот број на запишани студенти. - Недостиг на компјутери, софтвер и приклучоци за интернет, како и други нови технички помагала. - Многу мали можности за усовршување на кадарот (стипендии и сл.), како и реализации на размени на кадарот со слични странски институции заради непостоење на финансиска поддршка. - Мал број на меѓународни проекти. - Недоволна обученост за изработка на предлог-проекти и познавање на изворите за финансиска поддршка. - Недоволна и бавна комуникација, како и некооперативност со Министерството за образование и наука. - Намален број на запишани студенти на втор циклус студии. - Недостаток на прирачници, скрипти, учебници, книги за наставата на македонски јазик. - Мал број на активности на студентскиот парламент на ФЛУ. - Непокриеност на реалните трошоци на студиите со висината на школарината.
---	--

О	<ul style="list-style-type: none"> - Воспоставување на механизми повратна информација да може да се подобри показател за развој на институцијата и потребите од превземање соодветни промени. - Континуирано усовршување на студиските програми и воведување на нови. - Зголемување на просторните капацитети со реконструкција и надградба на објектот „Ателјеа“ и реализирање на Решението на Владата на РМ за целосно користење на објектот „Сули ан“. - Подобрување на условите на постоечките просторни капацитети на институцијата. - ФЛУ активно ја разработува можноста за воведување на трет циклус студии од областа на сликарството, вајарството, графиката и конзервацијата/реставрацијата. - Вработување на млад наставно-стручен кадар. (соработници и стручни работници) - Зголемување на бројот на вработени и работното време на студентската служба. - Аплицирање за грантови и донации за обезбедување на технички помагала. - Поголема и навремена информираност за изворите на финансирање и стипендии. - Формирање фонд за финансирање на високото образование. - Развивање на стратегија за обезбедување на дополнителни финансиски средства за остварување на мисијата и подобрување на квалитетот на наставата преку давање услуги на креативните индустрии, реализација на уметнички научно-истражувачки проекти. - Зголемување на контакти и соработка со угледни институции од странство кои ќе ја поттикнат единицата за подинамично прилагодување кон меѓународните стандарди. - Заеднички студиски програми со домашни и странски институции. - Пообемна комуникација со Министерството за образование и наука, а особено координираност со институциите за промените во Законот за високо образование. - Преименување на Министерството за образование и наука во Министерство за образование, наука и уметности. - Заложба за подобрување на статусот и третманот на ликовното образование во основните и средните училишта. - Зголемување на фондот на часови по ликовно образование во основното и средното
Т	<ul style="list-style-type: none"> - Доколку не се изготват критериуми за соодветно финансирање на специфичните уметнички факултети, кои во голема мера изведуваат и индивидуална настава и на кои им се нужни посебни просторни, материјални и технички услови, сериозно ќе се загрози опстанокот на институцијата. - Премногу чести и радикални промени во прописите кои ја ограничуваат финансиската независност, го нарушуваат континуитетот и го отежнуваат и краткотрајното и долгорочното планирање. - Премногу чести и несоодветни промени (без консултација на соодветните институции) во Законот за високо образование го попречуваат функционирањето на институциите и наставниците. - Без промена на статусот и третманот на ликовната уметност во основното и средното образование свеста за значењето на ликовната уметност во формирањето на културните и естетските вредности, а особено развојот на менталните и креативните способности кај учениците се загрозени. - Недоволно брзо прилагодување кон конкретните потреби на пазарот може да ја намали функционалноста на програмите во создавањето со одветни кадри.

ЗАКЛУЧОК

Комисијата за евалуација при ФЛУ земајќи ги во предвид горепосочените сознанија ги издвојува следниве приоритети:

1. Подобрување на условите за изведување настава во ателјеата и лабораториите.
2. Изнаоѓање начин за поефикасно располагање со сопствените средства заради непречен тек на наставата (набавка на материјали и алатки, ангажирање на модели).
3. Опременување на компјутерската лабораторија заради можности за воведување на предмети од областа на дигиталните уметности.

4. Обезбедување работни места за наставен, соработнички, стручен и помошен кадар.
5. Зголемување на студентската служба.
6. Развивање на стратегија за обезбедување на дополнителни финансиски средства преку давање на услуги од областа на креативните индустрии, конзервацијата и реставрацијата, графичкиот дизајн и сл., како и реализација на поголем број на уметнички научно-истражувачки проекти.

Комисија за евалуација на ФЛУ

вон. проф. м-р Славица Јанешлиева-Бачварска, претседател

ред. проф. м-р Зоран Јакимовски, член

ред. проф. м-р Антони Мазневски, член

вон. проф. м-р Иسمет Рамичевиќ, член

доц. м-р Ангел Миов, член

Маја Ѓорѓевиќ, студент Катедра по графика, член

Бојан Стојковски, студент Катедра по сликарство, член